

ЩО ЧЕКАЄ ТЕБЕ КОЛИСЬ.
ЕВГЕН ГУЦАЙЛО.
(Продовжене).

ОДИНА КАЛІТКА.

Геніальний голандський філософ Мультаталі розказує наступну історію: "Сказки мені, отче, чому сонце не спадає? — питала мала дитина свого батька. Отець засоромився. Він не знав, чому сонце не спадає і скрикнув на дитину: — бо встидався дуже. Дитина боячись гніву батька, ніколи вже про це не питала. Ні про це, чому сонце не спадає, ні про інші речі — про які була цікава вона. Дитина ся ніколи не стала са мумжем, хоч живе вже 6 тисяч літ... Зістало гупле і тут це аж по нинішній дні".

Культ родів і предків. Поодинокі роди прибрали собі "отем" (знак або символ) і обожали духа свого спільного прадка, якого зображали собі переважно в виді різних звірят. Ловецькі племена обожали своїх предків в виді лісних звірят і уважали поміч в довах за їх найважливіше завдання. Рибальські племена зображали собі своїх предків в образах риб або птахів. Деякі ізраїльські покотілля, звісні з біблій, носили також назви звірят. Культ предків змінив сь в дальшій своїй розвитку в обожанні природи, яке зустрічаємо у старинних Вавилонців, Гіндуців, Єгиптян і Греків. Сей культ не є чимось первісним — він від довгого процесу розвитку вірувань. Культурі природи не знаємо ще пастирства і рільництва — сих перших головних щаблів культу всього людства. По нинішній дні вірять прості люди в духи, що ходять по смерті і не сумнівають ся про їх впливи на людські діла. Є се мабуть останки анімізму і тотемізму, які лючі са тісно зв'язано з такими обрядами, як посмертні стипи, поминки або вирази жертви духів в роді українських "могилок", або литовських "дідів". Можна тут також зачислити наші т. зв. "парасти", на які приносять вірні для "годовних" помершх жертви — по т. лише, щоби "єромощь" мали чим кормити свині і гуси. Дуже виразним слідом тотемічних найменовань є віра у "вовоколади" і чорта, які в уяві предкордлая прибрали виді різних звірят. Следи поганських обрядів удержали ся у нас ще по нинішній дні. Тут передовсім відзначають святий вечір перед Різдвам — позолочений звожелем з колоса (так зв. "дід" в куці хати), ідженем "кут" (або "колива" в сльняном "коляді" і "щедрик" — переіменований на християнський лад поганських пісень, сльняних в честь богини Коляди). Весняне свято богині Лади живо пригадує нам складене Желанне при сьвячених яйцях на Великдень і обляванне водою у великодній понеділок. З обрядів, обходячених в часі літнього свята Рusalok або Купалиць (Купало) а припадаючих на теперішні зелені свята, удержали ся звичай маєнза жат зеленими лопухами і цвєтцями на Івана Хрестителя. Слідом осінніх торжеств, обходячених в честь Купала и "субитки".

ПЛАЧЕНСЬ ПРОЦЕНТІВ.

Політикер в Англії, Франції, Італії і Німеччині зовуть собі голови плачучих грошей. Французьке промісловий музей платив річно 9 мільйонів франків сльмх проценти, австрійське, Німеччинь таку сльму сльмх, марок, а правительств Англії два біліони фунтів стерлінгів. Наміть в Злучених Державах, де держаний довг вносить тільки \$28,000,000,000, процент вносить около біліона доларів. Що се те значить? Воюючи з собою народи видали в останні п'ять років більше, чим їх нормальний дохід. Позаплаза на се, і дьлатого, поміж намієніми податків, мусіли позичити великі суми грошей. Сль позички брали вони від великих власників земельности. Власники помагали робити їм, одначе великі суми позичених грошей взяли від богаів.

ПЛАЧЕНСЬ ПРОЦЕНТІВ.

Воюючи з собою народи видали в останні п'ять років більше, чим їх нормальний дохід. Позаплаза на се, і дьлатого, поміж намієніми податків, мусіли позичити великі суми грошей. Сль позички брали вони від великих власників земельности. Власники помагали робити їм, одначе великі суми позичених грошей взяли від богаів.

ПРОТЕСТ АМЕР. ЖИДІВ.

Федерація укр. Жидів в Америці вимагає са спинення погрому на Україні. Нью-Йорк, 7 вересня. — Федерация українських Жидів в Америці постановила вчора на своїй конвенції, що погроми на їхніх братах в східній Європі мусять бути нарістні зушити, і щоби се осягнути, буде використана поміч правительств Злучених Держав. Державний секретар Лейнсгорт вже згодив ся на те, щоби Федерация послала комісію на Україну для дослідження тамошнього положення Жидів і для заведення безпосередних зв'язків між ними і їхньою ріднею в Америці. На конвенції було 800 осіб, репрезентуючих 300 відділів Федерції в Злучених Державах і Канаді. Бєсідники підчеркнували факт, що в протязі останніх шести місяців убито або ранено 127,000 Жидів; всі безлічкі промовляючи по англієськи, польськи, російськи, австрійськи та на єврейськи, як сльпадає на цивілізацію XX столєтя. Виято білі розкази справу ратунок і ухадуєно, щоби Федерация добила внаслідок цієї справи, так щоби можна було послати тут ратунок. Прєдсєдатель Федерції закінч, що на Україні є три мільйони Жидів і десь тільки само в Польщі і всь вони потребують помічі з Америки. Займ Україна між Фрїдландом, Америкою і азіатами — говорено на конвенції — вона мусить заперестати переселювати невинних Жидів. Довга комісія не розсудила справи і не довела, що Жиди мають рівні права, добрі відносини не можуть бути заведені.

СОЮЗ ЮГО-СЛАВЯНСКИХ СОЦІАЛІСТІВ.

Недавня депеша до "Бланити" повідомляє, що генеральний конгрес югославянських соціалістичних партій, який відбувся в Білгороді в цьому, був результатом утворення загальної соціалістичної партії для цілої держави Сербії, Хорватії і Словенії. Нова злучена партія відмовляється послати своїх представителів до такого парламенту в Білгороді, який він є тепер. Партія є проти війни і проти всяких воєн. Партія є прихильником третього інтернаціоналу. Прямі соціалістичні стороници в югославянській державі стали прихильниками сєї програми. Чорногорці вийшли з соціалістичної партії не було, а тепер є, яка прилучилась до повисих загальної партії. Взагалі соціалістичний рух в Югославії поширєє ся з надзвичайною шкєрстю, що робить партію шораз то сильнішою.

АМЕРИКАНСЬКІ ЖИДИ ДОМАГАЮТЬ СЯ БЛОКАДИ ПРОТИ ПОЛЬЩИ І УКРАЇНИ.

Нью-Йорк, 8 вересня. — Ліга ветеранів жидівського походження на зборах, які відбулись тут послєдньої сєреди в Карнегі Гол, прийняла резолюцію з протестом проти погрому на Жидів в Польщі і на Україні. В резолюції домагають ся облоги в блокаду Польщі і України і не дозволяти на в'їзд до тих держав осядєк, поїзнів і тролей. Резолюцію вислали до державного департаменту. Леонід Андрєєв поверє. ГЕЛЬСІНГФОРС, 15 вересня. Російський письменник Леонід Андрєєв помер наздо в патушоу в Мустамєї в Фінляндії.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ТЕПЕРІШНЯ АВСТРІЯ.

Австрійська республіка, якої представники підписали мирний договір, є довшим відмітна від данної гордої австро-угорської монархії з 1914 року. Давнішні корони краї: Чехія, Моравія та частина Тешина становлять тепер незалежну чехо-словацьку республіку. Останню частину Тешина та більшу частину Галичини прилучено до Польщі. Новою австрійською республікою стала дельна частина Сєвєної Галичини і давнішній Буковина. Угорщини відлучено і створено з неї незалежну республіку. На позолучєні провінції Каринтія, Далмація, Каріолія, Хорватія і Славонія, Боснія та Герцеговина, а також частини Стірії відійшли спільно са Сєрбією в склад нового юго-славянського королєвства. Усе, що тепер остало з давньої австрійської імперії і носить назву австрійської республіки є се Долина і Горішня Австрія, частина Стірії і Тиролю. Підписаним мирним договором з боронено австрійській республіці злучувати ся з Німеччиною. Австрійську армію зменшено до числа 30,000 людоів і вона має рекрутуватися са системою охотників. Сльрава Фіуме мирним договором не позолочена. Мирний договір не подає точної суми відшкодування, яке має заплатити Австрія азіатам. Ту суму має визначити особна комісія. Та сльма відшкодування має бути заплачена включєно тільки самою австрійською республікою і не має бути розложена на позолучєні краї давнішньої монархії до Австрії, які тепер проголошено незалежними. Крім заплати відшкодування, яке розкодуєт ся на протязі 30 лєт, Австрія має віддати азіатам усю свою флоту і зручєтні їм шодо тонни всі затоплені кораблі в часі війни.

СОЮЗ ЮГО-СЛАВЯНСКИХ СОЦІАЛІСТІВ.

Недавня депеша до "Бланити" повідомляє, що генеральний конгрес югославянських соціалістичних партій, який відбувся в Білгороді в цьому, був результатом утворення загальної соціалістичної партії для цілої держави Сербії, Хорватії і Словенії. Нова злучена партія відмовляється послати своїх представителів до такого парламенту в Білгороді, який він є тепер. Партія є проти війни і проти всяких воєн. Партія є прихильником третього інтернаціоналу. Прямі соціалістичні стороници в югославянській державі стали прихильниками сєї програми. Чорногорці вийшли з соціалістичної партії не було, а тепер є, яка прилучилась до повисих загальної партії. Взагалі соціалістичний рух в Югославії поширєє ся з надзвичайною шкєрстю, що робить партію шораз то сильнішою.

ЧОРНОГОРСЦІ ВОЮЮТЬ З СЕРБІЯМИ.

Париж, 12 вересня. — Чорногорське урядове дєпєше говорить про битву проти навізників Сєрбії, яка відбулась вчора надєсь в безпєречених, в котрій Сєрби потерєли значні страсти. Сєрби послала в Чорногорю 15 тисяч війська на підмогу через Боснію і Катаро. В дєпєше осякуєт ся Сєрбії о звірські злочини, поповновані на Чорногорцях, особливо на жєнщинах. Проти польського імперіалїзму. На недавніх зборах польських соціалістів у Відні ухадуєно резолюцію з протестом проти польської війни проти України, Литви, Чєхії і Німеччини, а також проти польської імперіалїстичної політики.

ЩО ЧИТАЄ ТОЙ ЗНАЄ.

Географія, тверд. опр. ... 80
Диво природи ... 20
Проклятий шєс рїд 2 томи 1.20
З філософії політики ... 65
Зарак Беркут ... 50
Татар Бульба ... 40
Збірка творів укр. письмен. 30
Папа чи Христос? ... 65
Пригоди Чаньєвського 50
Словар чужих слів, шк. оп.200
Сповідь буш. рос. царя ... 25
Образки з гром. життя 2 т. 2.00
Бог в революції 1905 р. ... 35
Біскавицький ... 50
Пісня за кривду, драма ... 30
Почати релїгії ... 25
В тумані ... 20
Експропріація ... 20
Україна сусп. і церква ... 35
Україна ... 50
Замовляють виснажити на слєдуючу адресу:
Українська Робітн. Книгарня
786½ Main St., Winnipeg, Man.
Стор. 3. 1919

ЦІНА ХАРЧІВ ПЕРЕД ВІЙНОЮ І ПО ВІЙНІ.

Що від початку війни в 1914 році хліб і мєсо дуже подорожєли, то загально вєдомо. Одначе як цїни піклимі сї са, то звичайно лише приблизно можна сказати, так як трудно зібрати цифри, які можна б тощє порівняти. Липневий випуск "Month Ly Labor Review" подає цілий ряд статистичних таблиць і графічних карт, що показують зміни в цінах на чотирьох головних харчових матеріалах в деяких американських торгах за кожний місяць від січня 1913 року до маю 1919. Для ліпшого порівняння всі ціни поданої ся за фунт харчового матеріалу. Показуєт ся, що за останні лєт ціна жєної худоби і тєжє сьвятого волового мєса, так в гуртовій як і в дрібній розпродажї подорожєла сє. В мєсяць маю 1914 року жєна худоба на зарї продавала ся на щїкаговськєм торгї по 8.73 центів за фунт жєної ваги. Ціна мєса в гуртовій продажї в Нью-Йорку була 13 центів. А те саме мєсо в дрібній розпродажї — в бучєрнєх в Нью-Йорку коштувало 25.70 центів за фунт. По п'яти роках в маю 1919 така сама худоба продалась по 17.74 центів за фунт жєної ваги. Мєсо — рождєдло, сє на гурт по 22.65, а в окрєпій розпродажї по 46.30 центів. Так само майже в двоє збільшилась ціна на свинї та вужєної шєнї: так в гуртовій як і в дрібній продажї в маю 1914 року сьвітї продалась са в Шїкаго по 8.36 центів, вудєнна шєнка на гурт по 15.75 і в дрібній розпродажї (крєпна шєнка) по 31.70. В маю 1919 цїни представлюють ся так: 20.76, 37.69 і 56.60 центів. Тодї як цїни на мєсо подорожєли сє постійно, то хліб дїржинє лише до кінця 1917 року, який заведєно державною контролю цїн, а з того часу удержав ся мєшє більш в тїй самїй ціні. Фунт жєної шєнї коштував в Кєндас Сїті в маю 1914 року 1.49 центів, фунт шєнїчної мукв в гуртовій купні 1.94, а фунт хліба з тої мукв в лєкарнях Кєндас Сїті 5.40 центів. Тепєр, в лєтєвї в маю 1919, фунт шєнї коштує там 4.35, фунт мукв 6.01, а фунт хліба 9.35 центів. В маю в Шїкаго продалась са кукурудза по 1.25 за фунт. За фунт кукурудзяного мукв платили гуртові купці в Тергот (Індіана) по 1.65 за фунт, а за фунт тїєї самої мукв в дрібній розпродажї треба було платити в Індіанолїс по 2.60 центів за фунт. В маю 1919 року кукурудза в Шїкаго вєще цїниєт ся по 3.16 центів за фунт, мукв в гуртових сїлах в Тер Гот по 3.81, а в Індіанолїс за окрєпій фунт кукурудзяного мукв треба заплатити 5.30 центів.

ВОЄННІ ЗАКОНИ ПОЛИЦЯТЬ СЯ В СИЛІ АЖ ДО ПОТВЕРДЖЕННЯ МІРОВОГО ДОГОВОРУ.